

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
22.11.2016
Taltionumero
4949
Diaarinumero
4302/3/15

1 (6)

Asia Vammaispalvelua koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Helsingin hallinto-oikeus 26.11.2015 nro 15/1258/6

Asian aikaisempi käsittely

Helsingin sosiaali- ja terveyslautakunnan alainen viranhaltija on 25.6.2015 myöntänyt A:lle henkilökohtaista apua yhteensä 112 tuntia kahden viikon pituiselle matkalle Yhdysvaltoihin loppuvuodesta 2015.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan toinen jaosto on päätöksellään 10.9.2015 (§ 380) kumonnut viranhaltijan päätöksen ja myöntänyt A:lle henkilökohtaisen avustajan työtunnit ja matkakustannukset neljän viikon pituisen matkan ajalle.

A on valituksessaan hallinto-oikeuteen vaatinut, että hänelle myönnetään oikeus henkilökohtaisen avun käyttöön kaksi kuukautta kestäväälle Yhdysvaltojen matkalle ja maksetaan tähän liittyvät avustajan palkka- ja matkakulut.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Helsingin hallinto-oikeus on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt A:n sosiaali- ja terveyslautakunnan toisen jaoston päätöksestä tekemän valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammaispalvelulaki) 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.

Vammaispalvelulain 3 §:n 1 momentin mukaan kunnan on huolehdittava siitä, että vammaisille tarkoitetut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Pykälän 2 momentin mukaan tämän lain mukaisia palveluja ja tukitoimia järjestettäessä on otettava huomioon asiakkaan yksilöllinen avun tarve.

Vammaispalvelulain 8 §:n 2 momentin mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaista apua, jos henkilö vammaansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta henkilökohtaisen avun järjestämiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Vammaispalvelulain 8 c §:n 1 momentin mukaan henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan tässä laissa vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella: 1) päivittäisissä toimissa; 2) työssä ja opiskelussa; 3) harrastuksissa; 4) yhteiskunnallisessa osallistumisessa; tai 5) sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä. Pykälän 2 momentin mukaan henkilökohtaisen avun tarkoitus on auttaa vaikeavammaista henkilöä toteuttamaan omia valintojaan 1 momentissa tarkoitettuja toimia suorittaessaan. Henkilökohtaisen avun järjestäminen edellyttää, että vaikeavammaisella henkilöllä on voimavaroja määritellä avun sisältö ja toteutustapa. Pykälän 4 momentin mukaan henkilökohtaista apua on järjestettävä päivittäisiä toimia, työtä ja opiskelua varten siinä laajuudessa kuin vaikeavammaisen henkilö sitä välttämättä tarvitsee. Pykälän 5 momentin mukaan edellä 1 momentin 3–5 kohdissa tarkoitettuja toimintoja varten henkilökohtaista apua on järjestettävä vähintään 30 tuntia kuukaudessa, jollei tätä pienempi tuntimäärä riitä turvaamaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avuntarvetta.

Vammaispalvelulain 8 d §:n 1 momentin mukaan henkilökohtaisen avun järjestämistavoista päätettäessä ja henkilökohtaista apua järjestettäessä kunnan on otettava huomioon vaikeavammaisen henkilön oma mielipide ja toivomukset sekä palvelusuunnitelmassa määritelty yksilöllinen avun tarve ja elämäntilanne kokonaisuudessaan.

A on hakenut henkilökohtaista avustajaa noin kaksi kuukautta kestäväälle Yhdysvaltoihin suuntautuvalla matkalla. Hakemuksensa mukaan A tarvitsee henkilökohtaista apua 6–8 tuntia päivässä. A on hakenut henkilökohtaista apua kahdelle kuukaudelle, koska aikaerosta toipuminen kestää noin kaksi viikkoa, hän joutuu perhettään tavatakseen matkustamaan Yhdysvaltojen osavaltioiden välillä ja asioiden hoitaminen vaatii hänen läsnäoloaan. Jaosto on myöntänyt hänelle henkilökohtaisen avustajan työtunnit ja matkakustannukset neljän viikon Yhdysvaltain matkan ajalta. A on vuonna 2009 palannut Suomeen asuttuaan 30 vuotta Yhdysvalloissa.

A:n kotikunta on Helsinki. Hallinto-oikeus toteaa, että kunnan velvollisuuden palveluiden järjestämiseen ei voida vammaispalvelulain 3 § huomioon ottaen katsoa ulottuvan Suomen ulkopuolelle kuin poikkeuksellisesti. A:n matkaa Yhdysvaltoihin voidaan hänen olosuhteissaan pitää tavanomaiseen elämään kuuluvana matkana. Hallinto-oikeus katsoo kuitenkin, että kahden kuukauden oleskelussa Yhdysvalloissa on kyse sellaisesta oleskelusta ulkomailla, jolloin kunnalla ei ole velvollisuutta järjestää henkilökohtaista apua koko tälle ajalle. A:n olosuhteissa hänelle myönnettyjä henkilökohtaisen avustajan tunteja on pidettävä riittävinä. Jaoston päätöstä ei muuteta.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Sosiaalihuoltolaki 57 §

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että sosiaali- ja terveyslautakunnan toisen jaoston ja hallinto-oikeuden päätökset kumotaan ja hänelle korvataan henkilökohtainen apu sekä siihen liittyvät kustannukset yhteensä kaksi kuukautta kestävältä matkalta.

Vaatimustensa tueksi A on esittänyt muun ohella seuraavaa.

A:n tulisi pystyä viettämään normaalia elämää, johon kuuluu muun muassa perheen parissa eläminen. Jos A:lla on aikaa olla Yhdysvalloissa vain kuukausi, hän joutuu tekemään ikäviä valintoja esimerkiksi sen suhteen, keitä lapsiaan hän siellä tapaa. A:lla on sekä Suomen että Yhdysvaltojen kansalaisuus. Hänen pitää hoitaa matkan aikana myös välttämättömiä asioita viranomaisissa muun muassa

testamentin ja hoitotahdon tekemiseen sekä pankki-, vakuutus- ja kiinteistöasioihin liittyen. Näiden asioiden hoitamisen vaatima aika on useita satoja tunteja, kun huomioon otetaan myös tarvittavat matka- ja asiointiajat. Matkan kokonaiskestossa on huomioitu myös lentomatkat Helsinki–Mississippi–Helsinki. A:n matkaa ei voida pitää ainoastaan lomamatkana, vaan asiointien vuoksi se tulisi rinnastaa pikemminkin työmatkaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta on antanut selityksen.

A:lle on ilmoittanut, ettei hän anna vastaselitystä.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Irma Telivuo
hallintoneuvos

Hannele Ranta-Lassila
hallintoneuvos

Leena Äärilä
hallintoneuvos

Vesa-Pekka Nuotio (t)
hallintoneuvos

Antti Pekkala
hallintoneuvos

Anna Heikkilä
Asian esittelijä, oikeussihteeri

Jakelu

Päätös

A, maksutta

Jäljennös

Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden lautakunnan toinen jaosto
Helsingin hallinto-oikeus